

โครงการนวัตกรรมผ้ากระชับทารกบนอกแม่ เพื่อช่วยในการทำ skin to skin contact ของทารกหลังผ่าตัดคลอดบนอกแม่ในห้องผ่าตัด

ทองทวี ศุภาคม, อุษา แสนวงศ์
ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ กรมอนามัย

จากการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการทำ skin to skin contact ภายหลังจากการผ่าตัด พบว่า ภายหลังจากการผ่าตัดคลอด เมื่อนำทารกมาวางบนอกแม่ขณะผ่าตัดคลอด ต้องมีพยาบาลห้องคลอดเฝ้าดูแลเพื่อ ป้องกันทารกตกจากอกแม่ จึงเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลา กำลังคนและมีความเสี่ยงของทารกร่วมด้วย จึงได้คิด นวัตกรรมผ้ากระชับทารกบนอกแม่เพื่อให้ความปลอดภัยกับทารกขณะทำ skin to skin contact ช่วยให้ มารดารู้สึกว่าบุตรได้รับความปลอดภัยขณะอยู่บนอก ลดระยะเวลาการเฝ้าระวังของเจ้าหน้าที่ และยังช่วยกั กเก็บความร้อนช่วยลดภาวะทารกอุณหภูมิร่างกายต่ำแรกเกิด

โดยออกแบบผ้ากระชับทารกให้เหมาะสมกับสรีระของมารดาพร้อมกับช่างตัดเย็บ ทดลองใช้ผ้ากระชับ ตัวทารกกับมารดาในกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการเฝ้าคลอด ผ่าตัดคลอดโดยได้รับยาระงับความรู้สึกด้วยวิธี ฉีดยาชาเข้าช่องไขสันหลัง และเลือกทารกที่อายุครรภ์ครบกำหนด น้ำหนักตัวมากกว่า 2,300 กรัม มีคะแนน แรกเกิดที่ 1 นาทิ > 8, มีการหายใจปกติ ร้อยละความอึดของออกซิเจนที่ปลายนิ้ว > ร้อยละ 95 ไม่พบความ ผิดปกติทางกายที่รุนแรง นำทารกมาวางบนอกมารดา ในท่านอนคว่ำ ตะแคงหน้า หน้าอกและท้องทารกสัมผัส กับหน้าอกมารดา กระชับด้วยผ้ากระชับทารกบนอกให้แน่นพอดี ห่มด้วยผ้าอุ่น 2 ชั้น ใช้เวลาประมาณ 15 นาทีหรือจนกว่าทำการเย็บแผลในห้องผ่าตัดจนแล้วเสร็จ

จากการเก็บข้อมูลมารดาในกลุ่มตัวอย่างที่ผ่าตัดคลอดจำนวน 17 ราย มีทารกที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 13 ราย เก็บข้อมูลในช่วงเวลา 1 ตุลาคม - 30 พฤศจิกายน 2560 ทารกมีสัญญาณชีพปกติทั้งก่อนและหลังการ ทำ Skin to skin contact ไม่พบอุณหภูมิร่างกายต่ำกว่าเกณฑ์ การอุดกั้นทางเดินหายใจ และการเคลื่อนตจาก อกมารดา ทารกร้อยละ 69 ไม่มีการเคลื่อนตัว ขณะอยู่ในผ้ากระชับทารกบนอกแม่ ร้อยละ 31 มีการเคลื่อนตัว แต่ยังอยู่ในผ้า มารดาร้อยละ 54 มีความพึงพอใจมากต่อการใช้ผ้ากระชับทารกบนอกแม่ ร้อยละ 39 มีความพึง พอใจ

ปัจจุบันได้ใช้ในการทำ Skin to skin contact ในห้องผ่าตัดตามการทำงานปกติ ผู้รับบริการมีความ ประทับใจและมีความพึงพอใจมาก